

До Председателя на Научното жури
доц. д-р Стоян Недков

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Петър Ст. Петров – член на Научното жури, секция Физическа география, департамент География – НИГГГ, БАН

Относно: Дисертацията на Живка Власова Тодорова за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на тема:
„Ландшафтно-екологична характеристика на Симитлийската котловина”

Уважаеми доц. Недков,

В отговор на заповед на Директора НИГГГ – БАН № 1185 от 02.10.2012 г., представям на Вашето внимание следното становище.

Дисертационният труд на Живка Тодорова, съдържащ 178 страници текст, 28 фигури, 3 карти, с приложена библиография от 168 заглавия, в количествено отношение и композиционно оформление, според мен е добре издържан.

Дисертационната разработка е подчертано комплексна, с ясна ландшафтно-екологична насоченост и се отнася към модерните, актуални направления на научната специалност 01.08.01 „Физическа география и ландшафтознание”. Тя притежава ясни регионални измерения – Симитлийската котловина като природогеографска единица и община Симитли като административна (без някои планински периферии).

Още на ниво първи прочит изпитах значително колебание за дефиниране на общия характер на разработката: между „компилативна с елементи на недостатъчно задълбочен анализ”, „класическа еkleктика” (механичен сбор от разнородна информация), „тривиалност, съчетана с хрестоматийна повествователност”. При това още в самото начало при целеполагането се установява съвпадение на общата цел с поставените задачи. Не изглеждат добре формулирани обектът и

предметът – съответно „ландшафтно-екологично разнообразие” и „ландшафтно разнообразие” като ключови думи.

В наборът от използваните методи и подходи се подчертават добре известни истини, свързани със същността им, при това без подчертаване на йерархичното им съподчинение при изследване на района.

„Навлизането” в конкретния район Ж. Тодорова маркира с класическа подробна характеристика на геолого-тектонски строеж, представен с достатъчно подробна информация, получена от конкретни изследвания най-вече на геолози. Достатъчно подробна е и информацията за релефа, както и за другите природни компоненти и елементи. На места, обаче, се загубва връзката между собственото и чуждото присъствие в дисертацията. Още по-детайлно, на почти 20 страници са представени хидроложките особености на района, финализирани, както и при другите раздели и подраздели със съответните изводи, които могат да се приемат като собствени. Част от тези изводи носят и някои белези на прогимназиален учебник, например: „Неблагоприятните градушки, които се проявяват и унищожават селскостопанската продукция, налагат обстрелването на градоносните облаци”, „Течението на р. Струма през котловината е спокойно с широка обработваема заливна тераса” и т.н. (личат и определени граматически несъвършенства).

Много подробно е разработена същинската част на дисертацията (втора глава) – „Ландшафтна диференциация и класификация”. Тя е добре обезпечена с илюстративни материали, в това число ландшафтни профили и карти, някои от които не са на необходимото информационно-техническо равнище. Недоумение, за съжаление, будят и такива наименования като род „неспоени ландшафти”, „споени ландшафти”, „метаморфни ландшафти” и т.н.

Финалната трета глава – „Екологично състояние” е с подчертано практическа насоченост и всеобхватна по проблематика. Изниква въпросът защо в тази глава за съответната характеристика не са използвани вече диференцираните ландшафтни типологични единици. В разработката те стоят като самостоятелно, почти самоцелно проучване, без добра връзка и преход към екологичните проблеми, а общият характер според заглавието е ландшафтно-екологичен.

При по-задълбочено запознаване с разработката (втори прочит) се разкриват, обаче, важни положителни страни, които бързам да изтъкна:

1. Извършена е значителна по обем изследователска работа, както в камерални условия, така и на терен;
2. Налице са основания разработката да се приема като подчертано самостоятелна;
3. Ж. Тодорова е постигнала много високо ниво на комплексност, което е твърде важно при подобни разработки;
4. Независимо от отделни пропуски на места, като цяло дисертационният труд се характеризира с добра логическа последователност – от неживата природа до условията на живот и дейност на местните общности;
5. Всичките четири публикации са самостоятелни и са директно свързани с темата на дисертационната работа;
6. Предвид нуждата от обезпечаване на общинските администрации с подробна и комплексна информация на съответните територии, с оглед актуализация на планове, кандидатстване с проектни предложения и др., дисертационният труд на Ж. Тодорова носи и моделна стойност.

По-горе изброените достойнства на дисертационния труд ми дават основание за положителна, като цяло, оценка. Независимо от редицата пропуски „плюсовете“ в разработката са достатъчно добра основа за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Живка Владова Тодорова.

12.12.2012 г.
гр. София

Изготвил становището:
/доц. д-р Петър Ст. Петров/